EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 24.3.2022
COM(2022) 128 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, HOSPODÁŘSKÉMU A FINANČNÍMU VÝBORU A VÝBORU PRO ZAMĚSTNANOST

Zpráva o evropském nástroji pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE) v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 podle článku 14 nařízení Rady (EU) 2020/672

Nástroj SURE po 18 měsících: třetí půlroční zpráva

SHRNUTÍ

Tato zpráva je třetí pololetní zprávou o evropském nástroji pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE). Potvrzuje zjištění uvedená v předchozích zprávách a představuje dosavadní fungování a využívání tohoto nástroje a přezkoumává jeho socioekonomické dopady. Nástroj SURE je krizovým nástrojem ve výši 100 miliard EUR, který vytvořila Evropská unie (EU) s cílem pomoci členským státům chránit pracovní místa a příjmy pracovníků v souvislosti s pandemií COVID-19. Nástroj SURE je rovněž silným vyjádřením solidarity mezi členskými státy prostřednictvím EU: všechny členské státy souhlasily, že EU poskytnou dvoustranné záruky, aby si Unie mohla půjčovat na trzích za velmi příznivých podmínek k financování úvěrů nástroje SURE.

Nový nástroj, jenž byl rychle zaveden pro reakci na socioekonomický dopad pandemie

Provádění nástroje bylo rychlé a bezproblémové a 19 členským státům byla vyplacena téměř veškerá finanční pomoc poskytnutá v rámci nástroje SURE ve výši 94 miliard EUR. Komise navrhla nařízení SURE v rámci počáteční reakce EU na pandemii dne 2. dubna 2020 a Rada nařízení přijala dne 19. května 2020. Dne 22. září 2020, tj. poté, co všechny členské státy podepsaly dohody o zárukách, bylo zpřístupněno finanční krytí ve výši 100 miliard EUR. Komise urychlila provádění nástroje, přičemž úzce spolupracovala s členskými státy. Většina poskytnuté finanční pomoci byla vyplacena za pouhých sedm měsíců, od října 2020 do května 2021.

Je to vůbec poprvé, co EU vydala sociální dluhopisy, které umožní financovat pomoc členským státům v rámci nástroje SURE. Kromě požadavků nařízení SURE poskytuje tato zpráva rovněž příslušné informace podle rámce pro sociální dluhopisy EU SURE a znovu potvrzuje, že výdaje nástroje SURE byly v souladu s cíli OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

Pokračující využívání nástroje SURE přijímajícími členskými státy

Tato zpráva potvrzuje dřívější odhad, že nástroj SURE se v roce 2020 vztahoval přibližně na 31 milionů lidí a 2,5 milionu firem. To představuje téměř 30 % celkové zaměstnanosti a čtvrtinu z celkového počtu podniků v přijímajících členských státech. Primárními příjemci podpory z nástroje SURE byly malé podniky. Nejvíce podporovanými odvětvími byl velkoobchod a maloobchod, ubytovací a stravovací služby a zpracovatelský průmysl, přičemž řada členských států podporovala cílenými opatřeními i další odvětví.

Nástroj SURE chránil zaměstnanost i nadále během nerovnoměrného oživení v roce 2021 a podpořil přibližně 3 miliony lidí a více než 400 tisíc podniků. Veřejné výdaje na opatření způsobilá pro nástroj SURE i nadále do značné míry odpovídají epidemiologické situaci. Ukázalo se, že vzhledem k následným vlnám pandemie byly souhrnné veřejné výdaje z nástroje SURE v roce 2021 o 3 miliardy EUR vyšší, než se očekávalo v době podání předchozí zprávy v červnu 2021. Ačkoli využívání režimů zkrácené pracovní doby se od roku 2020, kdy dosáhlo svého vrcholu, snižovalo, v roce 2021 bylo stále značné.

V lednu 2022 byla jednomu členskému státu poskytnuta dodatečná finanční pomoc, zatímco jiný si nechal změnit prováděcí rozhodnutí Rady tak, aby zahrnovalo dodatečná opatření. Maďarsko obdrželo navýšení podpory ve výši 147 milionů EUR na rozšíření stávajících opatření a na financování nového opatření. Původní prováděcí rozhodnutí Rady pro Portugalsko bylo změněno tak, aby zahrnovalo tři dodatečná opatření, což Portugalsku umožnilo vyčerpat celou částku finanční pomoci poskytnutou již v září 2020.

Byly vynaloženy téměř všechny celkové plánované veřejné výdaje v rámci nástroje SURE. Očekává se, že celkové veřejné výdaje na opatření způsobilá pro nástroj SURE dosáhnou 118 miliard EUR. To značně přesahuje celkovou poskytnutou finanční pomoc (94 miliard EUR), neboť řada členských států na způsobilá opatření vynaložila nebo plánovala vynaložit více prostředků, než kolik činí finanční pomoc, o kterou požádaly. Tato skutečnost ukazuje značný význam opatření podporovaných nástrojem SURE z pohledu členských států. Více než polovina celkových veřejných výdajů na opatření způsobilá pro nástroj SURE se týká režimů zkrácené pracovní doby. Znovu se potvrdila doplňková povaha výdajů souvisejících se zdravím, které představují pouze 5 % celkových výdajů.

Čerpání finanční pomoci poskytnuté v rámci nástroje SURE je v převážné většině členských států vysoké. Velmi nízké zůstává pouze v jednom členském státě a v jiném je pod pečlivým dohledem. V Rumunsku zůstává velký rozdíl v čerpání zjištěný v první a druhé zprávě – tři čtvrtiny částky poskytnuté Radou – víceméně beze změny. V Polsku se objevil mírný rozdíl v čerpání v důsledku nižších než očekávaných výdajů na opatření způsobilá pro nástroj SURE, přičemž ve zprávě členských států použité pro druhou zprávu nebyl zjištěn žádný rozdíl. Celkové výdaje v Polsku jsou nižší než částka poskytnutá Radou v rámci nástroje SURE, avšak zůstávají vyšší než částka, která již byla vyplacena. Riziko čerpání zjištěné ve druhé zprávě v Portugalsku a na Kypru již nepředstavuje problém.

Aktualizované posouzení dopadu nástroje SURE

Tato zpráva potvrzuje odhad předchozí zprávy, že opatření na podporu politiky, včetně nástroje SURE, účinně zabránila tomu, aby v roce 2020 přišlo o zaměstnání 1,5 milionu lidí. Nárůst nezaměstnanosti v přijímajících členských státech v roce 2020 byl i přes značný pokles ekonomického výkonu mírný a výrazně nižší, než se očekávalo. Tohoto snížení bylo dosaženo udržením zaměstnanců v jejich podnicích a zachováním činnosti osob samostatné výdělečné činných. Dalším faktorem je skutečnost, že nástroj SURE rovněž přispěl ke zlepšení všeobecné důvěry v celé EU, což potvrdil i nedávný průzkum Eurobarometru, v němž nástroj SURE získal širokou podporu občanů EU. Jak je uvedeno ve druhé pololetní zprávě, také se odhaduje, že díky finanční pomoci prostřednictvím nástroje SURE ušetřily členské státy celkem 8,2 miliardy EUR na úrokových platbách.

Ochrana zaměstnanosti v prvních dvou letech pandemie výhledově podpoří rychlejší oživení než po předchozích krizích. Očekává se, že oživení v roce 2022 více než vyrovná ztrátu HDP vzniklou během krize COVID-19 a výrazně překoná tempo oživení pozorované po celosvětové finanční krizi a krizi eurozóny, kdy HDP dva roky po vypuknutí krize zůstal

hluboko pod úrovní před krizí. Nástroj SURE k tomu přispěl programy financování, které umožňují podnikům udržet si zaměstnance i dovednosti, a osobám samostatně výdělečně činným, aby byly připraveny pokračovat ve své činnosti.

Pokračování mimořádných událostí, které odůvodňují použití nástroje SURE

Vzhledem k nepředvídatelné povaze pandemie – proti níž byl nástroj SURE vytvořen – a vývoji geopolitické situace na Ukrajině je hospodářský výhled nadále obestřen vysokou mírou nejistoty. Většina členských států EU se během zimy a během vlny šíření varianty omikron vyhýbala opětovnému zavádění rozsáhlých a přísných opatření k omezení šíření nákazy, některá odvětví však byla těmito omezeními i nadále zasažena. Nejistota spojená s virem a potenciálními novými variantami zůstává zvýšená. Tempo růstu, které se v roce 2021 zvyšovalo, se koncem roku zpomalilo a invaze na Ukrajinu zvýšila ekonomickou nejistotu.

Politická opatření ke zmírnění dopadů pandemie se stále více zaměřovala na usnadnění oživení a byla podporována prostřednictvím Nástroje pro oživení a odolnost. Vzhledem k tomu, že nástroj SURE zůstává v platnosti do 31. prosince 2022 a stále je k dispozici 5,6 miliardy EUR, může být finanční pomoc v rámci tohoto nástroje nadále poskytována na řešení závažných narušení ekonomiky způsobených pandemií COVID-19.

Informace o vnitrostátních systémech auditu a kontroly

Tato zpráva zavádí přezkum vnitrostátních systémů kontroly a auditu nahlášených členskými státy podle nařízení SURE k zabránění zneužití finanční pomoci z nástroje SURE. Členské státy by měly nezávisle na kontrolních systémech Komise zajistit řádné využívání finančních prostředků na vnitrostátní úrovni, předcházet nesrovnalostem a podvodům a vymáhat zneužité finanční prostředky v souladu s nařízením SURE a dohodami o dvoustranných úvěrech. V rámci zajištění toho, aby členské státy měly k dispozici nezbytné systémy pro dodržování této povinnosti, požádala Komise členské státy, aby poskytly informace o vnitrostátních systémech kontroly a auditu, které jsou relevantní pro nařízení SURE. V této zprávě jsou shrnuty informace poskytnuté všemi přijímajícími členskými státy.

Institucionální struktura vnitrostátních systémů kontroly a auditu se v jednotlivých členských státech značně liší. Téměř ve všech členských státech existovaly instituce provádějící kontrolu a audit opatření podporovaných nástrojem SURE již před pandemií COVID-19. V jednom členském státě byly zřízeny nové instituce přímo pro opatření podporovaná nástrojem SURE. V jiném členském státě byly vedle stávajících systémů auditu a kontroly zavedeny nové pouze pro jedno konkrétní opatření.

Všechny přijímající členské státy prováděly kontroly, aby zabránily zneužití finanční pomoci z nástroje SURE. Ve všech členských státech kromě jednoho odhalily kontroly a audity některé případy nesrovnalostí nebo podvodů. Členské státy uváděly podobné typy nesrovnalostí nebo podvodů a všechny členské státy svou práci zdokumentovaly. Třináct členských států podniklo právní kroky k vymáhání neoprávněně použitých finančních prostředků. V některých členských státech byly finanční prostředky získány zpět bez právních kroků.

ÚVOD

Tato zpráva je třetí pololetní zprávou o evropském nástroji pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE). Program SURE vytvořila Evropská unie (EU) v květnu 2020 s cílem pomoci členským státům chránit pracovní místa a příjmy pracovníků během pandemie COVID-19[1]. Poskytuje žádajícím členským státům finanční pomoc Unie ve formě půjček za zvýhodněných podmínek. V rámci nástroje SURE je k dispozici finanční pomoc ve výši až 100 miliard EUR na financování programů členských států, které se týkají zkrácené pracovní doby nebo podobných opatření zaměřených na ochranu zaměstnanců a samostatně výdělečně činných osob a doplňkově na opatření související se zdravím, zejména na pracovišti.

Tato pololetní zpráva je zákonnou povinností. Přijímá ji Evropská komise (dále jen „Komise“) v souladu s článkem 14 nařízení Rady (EU) 2020/672 (nařízení SURE)[2], aby splnila svou povinnost předložit zprávu Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a finančnímu výboru a Výboru pro zaměstnanost[3]. Příští zpráva má být předložena do konce září 2022. Konečným termínem, do něhož mohly být informace do této zprávy zahrnuty, byl pro podávání zpráv členskými státy 7. únor 2022 a pro epidemiologické a hospodářské údaje 6. březen 2022[4].

Tato zpráva k lednu 2022 znovu potvrzuje kladné hodnocení nástroje SURE uvedené v prvních dvou pololetních zprávách. Její hlavní zjištění lze shrnout takto:

- odhaduje se, že v roce 2020 se nástroj SURE vztahoval přibližně na 31 milionů osob a 2,5 milionu podniků,
- v roce 2021 se nástroj SURE týkal 3 milionů osob a více než 400 tisíc podniků ve 13 členských státech,
- odhaduje se, že opatření na vnitrostátních trzích práce podporovaná nástrojem SURE v roce 2020 účinně pomohla zabránit nezaměstnanosti téměř 1,5 milionu lidí,
- o finanční pomoc v rámci nástroje SURE požádalo a obdrželo ji 19 členských států,
- z toho 7 členským státům poskytla Rada další navýšení podpory, přičemž posledním z nich bylo Maďarsko v lednu 2022,
- bylo přiděleno více než 94 miliard EUR a vyplaceno téměř 90 miliard EUR,

[1] Nástroj SURE navazuje na směry politiky Komise pro období 2019–2024, v nichž Komise navrhla evropský systém zajištění dávek v nezaměstnanosti s cílem chránit evropské občany a snížit tlak na veřejné finance během vnějších otřesů. Nástroj byl zřízen v návaznosti na šíření viru COVID-19 v Evropě na základě návrhu Komise ze dne 2. dubna 2020.

[2] Nařízení Rady (EU) 2020/672 ze dne 19. května 2020 o zřízení evropského nástroje pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE) v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 159, 20.5.2020, s. 1 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0672&from=cs).

[3] Podle článku 14 nařízení podává Komise zprávu o využití finanční pomoci, včetně nesplacených částek a použitelného splátkového kalendáře v rámci nástroje SURE, a o trvání mimořádných událostí, které odůvodňují používání nařízení SURE (pandemie COVID-19).

[4] Všechny vykazovací tabulky byly původně předloženy do 26. ledna 2022 a auditní dotazníky do 7. února 2022 (kromě Lotyšska, které dotazník předložilo dne 15. února 2022). Kromě toho byla po tomto datu poskytnuta některá drobná upřesnění údajů.

- více než polovinu finanční pomoci v rámci nástroje SURE přidělily členské státy na podporu režimů zkrácené pracovní doby a více než 40 % na podporu podobných opatření, včetně téměř jedné třetiny celkové podpory na opatření pro samostatně výdělečně činné osoby,
- 5 % bylo přiděleno na opatření související se zdravím, která jsou v souladu s nařízením SURE „doplňková“,
- čerpání finanční pomoci poskytnuté v rámci nástroje SURE je vysoké v 17 z 19 členských států,
- v jednom členském státě je čerpání stále velmi nízké a v dalším členském státě je pečlivě sledováno[5], ve dvou dalších členských státech uvedených v předchozí pololetní zprávě již čerpání nepředstavuje problém,
- všechny členské státy prováděly kontroly, aby zabránily zneužívání finanční pomoci z nástroje SURE. Ve všech členských státech kromě jednoho odhalily kontroly a audity případy nesrovnalostí a podvodů,
- odhaduje se, že kromě sociálních a zaměstnaneckých výhod členské státy ušetřily na platbách úroků celkem 8,2 miliardy EUR[6],
- v rámci nástroje SURE je do konce roku 2022 stále k dispozici téměř 5 miliard EUR, které by mohly být využity k dalšímu řešení narušení ekonomiky způsobených pandemií COVID-19,
- kromě těchto zjištění naznačuje průzkum Eurobarometru zveřejněný v prosinci 2021, že 82 % Evropanů se domnívá, že úvěry nástroje SURE byly dobré.

Tato zpráva aktualizuje informace obsažené v prvních dvou pololetních zprávách o nástroji SURE a v některých oblastech analýzu rozšiřuje. Týká se institucionálního vývoje od uzávěrky druhé zprávy na začátku září 2021 včetně poskytnutí dodatečné finanční pomoci Maďarsku a změny prováděcího rozhodnutí Rady pro Portugalsko tak, aby zahrnovalo dodatečná způsobilá opatření s nezměněnou částkou finanční pomoci. Analýza v předchozí zprávě je aktualizovaná, zejména pokud jde o veřejné výdaje členských států, na něž se vztahuje nástroj SURE (na základě pololetních zpráv poskytnutých členskými státy v lednu 2022), a o předpokládaný dopad nástroje SURE (na základě nejnovějších makroekonomických údajů). Vychází z analýzy rozsahu nástroje SURE, pokud jde o zaměstnance, osoby samostatně výdělečně činné a podniky, a posuzuje vývoj v roce 2021. Důležité je, že tato zpráva v souladu s nařízením SURE a dohodami o dvoustranných úvěrech zavádí přezkum vnitrostátních systémů kontroly a auditu zavedených v členských státech s cílem zabránit zneužívání finanční pomoci z nástroje SURE.

Zpráva přezkoumává dosavadní využívání nástroje SURE a analyzuje jeho socioekonomické dopady. Je rozdělena do šesti oddílů. Oddíl I popisuje finanční pomoc poskytnutou členským státům, včetně vyplacených a nesplacených částek a příslušného splátkového kalendáře. Oddíl II shrnuje celkové veřejné výdaje členských států na vnitrostátní

[5] Čerpání je zde definováno jako míra, v jaké členský stát vynakládá finanční prostředky, které mu Rada poskytla, na způsobilá opatření. Rumunsko má velmi nízkou míru čerpání, zatímco Polsko je pod pečlivým dohledem.
[6] Tento údaj je stejný jako ve druhé zprávě o nástroji SURE, protože zatím nebyly vyplaceny žádné nové platby.

opatření podporovaná nástrojem SURE[7]. Oddíl III aktualizuje počáteční posouzení dopadu nástroje SURE uvedené v předchozích zprávách. Oddíl IV zkoumá mimořádné události, které odůvodňují pokračování nástroje SURE. Oddíl V informuje o vnitrostátních systémech kontroly a auditu. A konečně oddíl VI uvádí příslušné zprávy, jejichž vyhotovení je povinné podle oddílu 2.4 rámce EU pro sociální dluhopisy nástroje SURE, který je součástí této zprávy[8].

I. VYUŽITÍ FINANČNÍ POMOCI V RÁMCI NÁSTROJE SURE: POSKYTNUTÉ A VYPLACENÉ ČÁSTKY A DALŠÍ FINANČNÍ ASPEKTY

1.1 Přehled přijímajících členských států a poskytnutých částek

Jednomu členskému státu, který již nástroj SURE využíval, Maďarsku, byla v lednu 2022 poskytnuta dodatečná finanční pomoc. Maďarsko požádalo v prosinci 2021 po opětovném zhoršení pandemie již dříve v průběhu roku o navýšení podpory o 147 milionů EUR, které Rada poskytla dne 25. ledna 2022 na základě návrhu Komise ze dne 21. prosince 2021[9]. Celková finanční pomoc poskytnutá v rámci nástroje SURE se tak zvýšila na 94,4 miliardy EUR (viz tabulka 1).

Tabulka 1: Přehled podpory poskytnuté v rámci nástroje SURE (v EUR)

Členský stát	*Celková poskytnutá částka**	*Z toho navýšení*	*Vyplacená částka**	*Nesplacená částka*
Belgie	8 197 530 000	394 150 000	8 197 000 000	0
Bulharsko	511 000 000	0	511 000 000	0
Kypr	603 770 000	124 700 000	603 000 000	0
Česko	2 000 000 000	0	2 000 000 000	0
Řecko	5 265 000 000	2 537 000 000	5 265 000 000	0
Španělsko	21 324 820 449	0	21 324 000 000	0
Chorvatsko	1 020 600 000	0	1 020 000 000	0
Itálie	27 438 486 464	0	27 438 000 000	0
Litva	957 260 000	354 950 000	957 000 000	0
Lotyšsko	305 200 000	112 500 000	305 000 000	0
Malta	420 817 000	177 185 000	420 000 000	0
Polsko	11 236 693 087	0	8 236 000 000	3 000 000 000
Portugalsko	5 934 462 488	0	5 411 000 000	523 000 000
Rumunsko	4 099 244 587	0	3 000 000 000	1 099 000 000
Slovinsko	1 113 670 000	0	1 113 000 000	0
Slovensko	630 883 600	0	630 000 000	0
Maďarsko	651 470 000	147 140 000	504 000 000	147 000 000
Irsko	2 473 887 900	0	2 473 000 000	0
Estonsko	230 000 000	0	230 000 000	0
Celkem	**94 414 795 575**	**3 847 625 000**	**89 637 000 000**	**4 769 000 000**

[7] Oddíly I a II se týkají využití finanční pomoci v rámci nástroje SURE podle čl. 14 odst. 1 nařízení SURE.
[8] https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/eu-borrower/eu-borrowing-activities/eu-sure-social-bond-framework_en
[9] Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/98 ze dne 25. ledna 2022, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2020/1561, kterým se Maďarsku poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19, Úř. věst. L 17, 26.1.2022, s. 42.

*Při provádění plateb byly poskytnuté částky pro provozní účely zaokrouhleny směrem dolů.

1.2 Výplaty, nesplacené částky a použitelný splátkový kalendář

Do února 2022 byla devatenácti členským státům vyplacena finanční pomoc z nástroje SURE v objemu téměř 90 miliard EUR (viz tabulka 1). To představuje 95 % celkové finanční pomoci SURE, kterou Rada poskytla členským státům. Kromě nedávného navýšení poskytnutého Maďarsku zůstává poměrně malá částka finančních prostředků, které mají být vyplaceny a jejichž výplata je odložena buď na žádost dotčených členských států, nebo do zajištění vyčerpání finančních prostředků. Celková nesplacená částka, která má být vyplacena, představuje méně než 5 miliard EUR. Další podrobnosti o transakcích a platbách z nástroje SURE členským státům jsou uvedeny v tabulce A1 v příloze.

Níže je uveden souhrnný splátkový kalendář nesplacených úvěrů z nástroje SURE. V tabulce 2 je ke každému roku uvedena celková částka jistiny, která má být splacena, a platby úroků.

Průměrná splatnost částek vyplacených členským státům je 14,5 roku. Tato hodnota se blíží maximu 15 let, jež stanoví příslušná prováděcí rozhodnutí Rady.

Tabulka 2: Splátkový kalendář nesplacených úvěrů z nástroje EU SURE

Kalendářní rok	Jistina	Úrok	Nástroj SURE celkem
2021		35 480 000	35 480 000
2022		111 110 000	111 110 000
2023		122 500 000	122 500 000
2024		122 500 000	122 500 000
2025	8 000 000 000	122 500 000	8 122 500 000
2026	8 000 000 000	122 500 000	8 122 500 000
2027		122 500 000	122 500 000
2028	10 000 000 000	122 500 000	10 122 500 000
2029	8 137 000 000	122 500 000	8 259 500 000
2030	10 000 000 000	122 500 000	10 122 500 000
2031		122 500 000	122 500 000
2032		122 500 000	122 500 000
2033		122 500 000	122 500 000
2034		122 500 000	122 500 000
2035	8 500 000 000	122 500 000	8 622 500 000
2036	9 000 000 000	122 500 000	9 122 500 000
2037		104 500 000	104 500 000
2038		104 500 000	104 500 000
2039		104 500 000	104 500 000
2040	7 000 000 000	104 500 000	7 104 500 000
2041		97 500 000	97 500 000
2042		97 500 000	97 500 000
2043		97 500 000	97 500 000
2044		97 500 000	97 500 000
2045		97 500 000	97 500 000
2046	5 000 000 000	97 500 000	5 097 500 000
2047	6 000 000 000	75 000 000	6 075 000 000
2048		30 000 000	30 000 000
2049		30 000 000	30 000 000
2050	10 000 000 000	30 000 000	10 030 000 000
Celkem	**89 637 000 000**	**3 029 590 000**	**92 666 590 000**

II. VYUŽITÍ NÁSTROJE SURE: VEŘEJNÉ VÝDAJE A VNITROSTÁTNÍ OPATŘENÍ, NA NĚŽ SE VZTAHUJE NÁSTROJ SURE

Tento oddíl se zaměřuje na politické využití nástroje. Konkrétně shrnuje veřejné výdaje členských států, na něž se vztahuje nástroj SURE nebo které jsou pro nástroj SURE způsobilé, a povahu vnitrostátních opatření. Uvádí také počet zaměstnanců a podniků podporovaných z nástroje SURE.

2.1 Skutečné a plánované veřejné výdaje podporované nástrojem SURE

2.1.1 Monitorování veřejných výdajů na způsobilá opatření

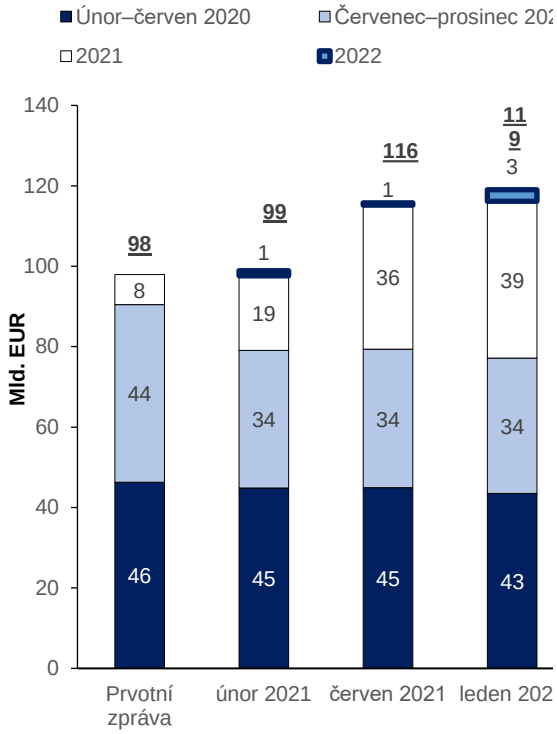
Ke sledování plánovaného a skutečného využití finanční pomoci poskytnuté v rámci nástroje SURE se používají pololetní zprávy přijímajících členských států[10]**.** Požadované zprávy zahrnují rozdělení veřejných výdajů mezi opatření, na něž se vztahuje nástroj SURE (a dosah těchto opatření z hlediska zaměstnanců a podniků uvedený v oddíle 2.3). Dosud byly předloženy čtyři řady zpráv: v srpnu 2020 („prvotní zpráva“), v lednu–únoru 2021 („první zpráva“), v červnu 2021 („druhá zpráva“) a v lednu 2022 („nejnovější zpráva“). Informace jsou prezentovány *tak, jak je vykázaly členské státy* ve svých zprávách o opatřeních způsobilých pro nástroj SURE. Některé členské státy doplnily podporu z nástroje SURE o vnitrostátní financování nebo strukturální fondy EU, takže výdaje mohou převyšovat částku poskytnutou nástrojem SURE. Podávání zpráv usnadňuje měření čerpání finanční pomoci v rámci nástroje SURE ve srovnání s částkou poskytnutou Radou.

Téměř všechny celkové plánované veřejné výdaje v rámci nástroje SURE již byly vynaloženy. Nařízení o nástroji SURE umožňuje použít finanční pomoc na plánované zvýšení veřejných výdajů u opatření, na něž se vztahuje nástroj SURE. Do konce roku 2021 bylo vynaloženo již 98 % celkových plánovaných veřejných výdajů na způsobilá opatření[11]. V červnu 2020 činil podíl plánovaných výdajů 54 % (podle informací z prvotní zprávy); do června 2021 (doba druhé zprávy) se tento podíl snížil na 10 %. Zbývající plánované výdaje nyní činí jen 2 % (viz graf 2), přičemž řada opatření již byla uzavřena.

[10] Irsko a Estonsko požádaly o podporu z nástroje SURE pouze pro vzniklé veřejné výdaje, a proto se zpráva od března 2021 nemění.

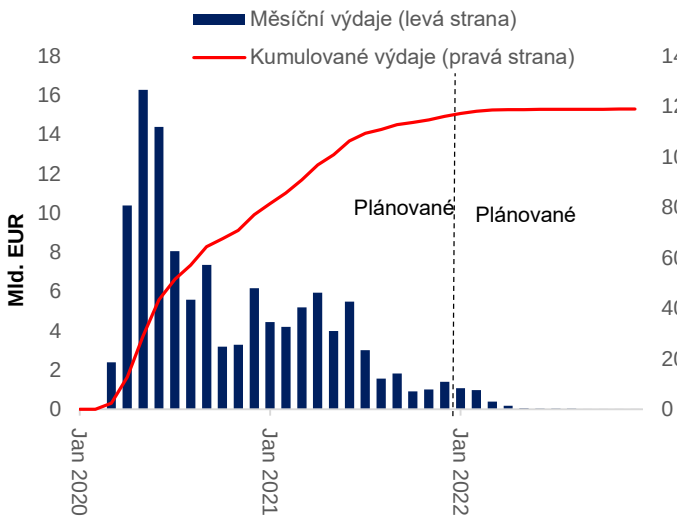
[11] Způsobilými opatřeními jsou opatření popsaná v čl. 3 odst. 2 nařízení: vnitrostátní režimy zkrácené pracovní doby nebo podobná opatření a doplňková opatření související se zdravím. Některé členské státy (Estonsko, Slovinsko) již podávání zpráv o opatřeních způsobilých pro nástroj SURE ukončily, neboť k financování těchto opatření již nevyužívají finanční pomoc z nástroje SURE, protože již překročily poskytnutou částku. Celkové výdaje na opatření způsobilá pro nástroj SURE jsou proto vyšší, než je uvedeno zde.

Graf 1: Vykázané veřejné výdaje

Zdroj: *Zprávy členských států (leden 2022).*
Pozn.: Estonsko požádalo o podporu z nástroje SURE v únoru 2021, a proto je zahrnuto od června 2021.

Graf 2: Měsíční vývoj vzniklých a plánovaných veřejných výdajů v rámci nástroje SURE

Zdroj: *Zprávy členských států (leden 2022).*

Nyní se očekává, že celkové veřejné výdaje na opatření způsobilá pro nástroj SURE dosáhnou 118 miliard EUR, což je více než celková finanční pomoc poskytnutá v rámci nástroje SURE. Tato částka zůstala od předchozí zprávy, kdy se očekávala částka 115 miliard EUR, poměrně stabilní (graf 1). Jde o vyšší hodnotu, než je celková částka poskytnutá v rámci nástroje SURE (94 miliard EUR), protože řada členských států plánuje vynaložit na způsobilá opatření více prostředků, než kolik činí finanční pomoc, o kterou požádaly a která jim byla vyplacena[12]. Tato skutečnost ještě více zdůrazňuje význam dosahu nástroje SURE pro členské státy.

Ukázalo se, že souhrnné veřejné výdaje z nástroje SURE v roce 2021 jsou o 3 miliardy EUR vyšší, než se očekávalo v době podání předchozí zprávy v červnu 2021. Situace v jednotlivých zemích se však liší, neboť sedm členských států vykázalo za rok 2021 nižší částky, než se očekávalo. Devět členských států, ve srovnání se třemi v předchozí zprávě, plánuje v roce 2022 výdaje v celkové výši 2,6 miliardy EUR.

[12] V případě Španělska, Itálie a Polska je to rovněž důsledkem limitu koncentrace (60 % z maximální částky 100 miliard EUR, což se vztahuje na tři největší přijímající členské státy).

Veřejné výdaje na opatření způsobilá pro nástroj SURE i nadále do značné míry odpovídají epidemiologické situaci. Po zavedení přísných opatření v celé Evropě v první polovině roku 2021 klesly výdaje do konce léta 2021, kdy vrcholily očkovací kampaně a členské státy se odkláněly od používání plošných omezení pro řízení pandemie, na měsíční minima (viz graf 2). Na konci roku 2021 došlo k malému zvýšení veřejných výdajů, protože dopad varianty omikron způsobil opětovné zavedení některých opatření.

2.1.2 Čerpání finančních prostředků

Stupeň čerpání finanční pomoci poskytnuté v rámci nástroje SURE je v převážné většině členských států vysoký. Nyní, kdy byly vynaloženy téměř všechny veřejné výdaje, již vynaložilo *17 z 19* členských států na způsobilá opatření *přinejmenším* celkovou částku finanční pomoci, která jim byla poskytnuta (viz graf 3). Třináct z nich vynaložilo nebo plánuje vynaložit *více*, než je poskytnutá částka, mimo jiné financováním zbývající částky z vnitrostátních prostředků.

V jednom členském státě je míra čerpání prostředků potenciálně nižší, než je uvedeno ve druhé zprávě. Na rozdíl od předchozí zprávy ze dne 22. září 2021 Polsko v současnosti vykazuje nižší celkové veřejné výdaje na opatření stanovené v jeho prováděcím rozhodnutí Rady, než je částka poskytnutá Radou. Tento rozdíl se objevil po revizích údajů (kvůli časovému odstupu při vykazování údajů o provádění) u některých opatření a lze ho přičíst silnějšímu hospodářskému oživení, než se očekávalo. Částka, která již byla vyplacena (8,2 miliardy EUR), však zůstává nižší než celkové veřejné výdaje, které Polsko vykázalo (10,3 miliardy EUR). Komise projednává s vnitrostátními orgány možná řešení včetně odkladu vyplacení zbývajících finančních prostředků.

V Rumunsku zůstává rozdíl v čerpání, který byl zjištěn v první a druhé zprávě, vysoký (téměř dvě třetiny vyplacené částky). Tento rozdíl je způsoben slabším dopadem pandemie na rumunské hospodářství a silnějším oživením, než se očekávalo. Ke snížení tohoto rozdílu navrhly vnitrostátní orgány zahrnout dodatečná opatření (způsobilá pro nástroj SURE). Technický dialog s Komisí stále probíhá.

Čerpání již nebude problém ve dvou členských státech, ve kterých byly ve druhé pololetní zprávě zjištěny rozdíly v čerpání. Z předchozí zprávy vyplynul středně velký, respektive mírný rozdíl mezi náklady na opatření, která byla zahrnuta do prováděcího rozhodnutí Rady, a celkovou částkou poskytnutou v rámci nástroje SURE Portugalsku, respektive Kypru. Obě země nyní vykazují skutečné výdaje přesahující poskytnutou částku v důsledku přijetí nových způsobilých opatření v Portugalsku a v důsledku rozšíření opatření na Kypru.

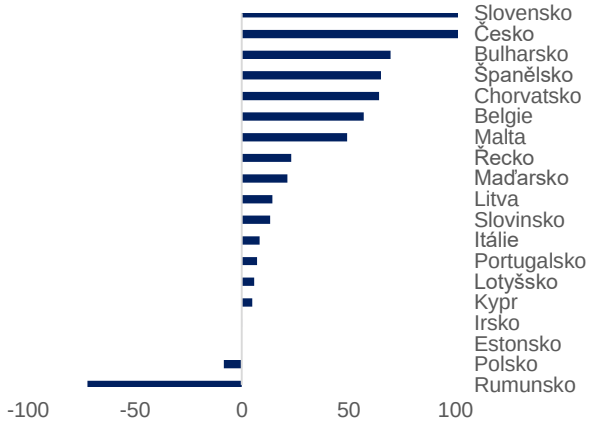
Původní prováděcí rozhodnutí Rady pro Portugalsko bylo v lednu 2022 změněno tak, aby zahrnovalo dodatečná způsobilá opatření. Aby bylo možné vyčerpat celou částku poskytnutou v roce 2020, doplnilo pozměňující prováděcí rozhodnutí Rady tři způsobilá opatření, která již

byla provedena a která jsou způsobilá k financování v rámci nástroje SURE[13]. Pozměňující prováděcí rozhodnutí Rady schválila Rada dne 25. ledna 2022 na základě návrhu Komise ze dne 4. ledna 2022[14].

[13] Mezi dodatečná opatření patří: režim podpory pro osoby samostatně výdělečně činné, pracovníky bez přístupu k jiným mechanismům sociální ochrany a vedoucí pracovníky, jejichž příjmy byly pandemií COVID-19 obzvláště zasaženy, režim sociální podpory pro umělce, autory, techniky a další umělecké profese, najímání dalších zdravotnických pracovníků a práce přesčas v rámci národní zdravotní služby.

[14] Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/99 ze dne 25. ledna 2022, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2020/1354, kterým se Portugalsku poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19, Úř. věst. L 17, 26.1.2022, s. 47.

Graf 3: Přebytek plánovaných a vzniklých veřejných výdajů na způsobilá opatření oproti výši úvěru (% částky úvěru)

Zdroj: *Zprávy členských států*
Pozn.: Veřejné výdaje se vztahují k oznámeným výdajům (bez úpravy o limit koncentrace) na opatření stanovená v prováděcích rozhodnutích Rady, očištěným od evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF). Některé členské státy (Estonsko, Slovinsko) již podávání zpráv o opatřeních způsobilých pro nástroj SURE ukončily, neboť k financování těchto opatření již nevyužívají finanční pomoc z nástroje SURE, protože již překročily poskytnutou částku.

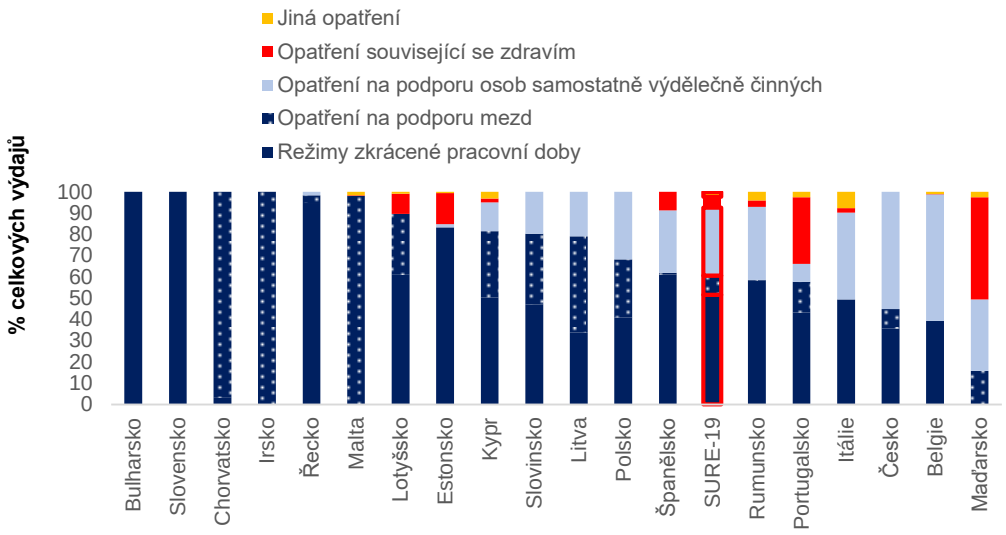
2.2 Vnitrostátní opatření: režimy zkrácené pracovní doby nebo podobná opatření podporovaná nástrojem SURE

Více než polovina celkových veřejných výdajů na opatření způsobilá pro nástroj SURE byla přidělena na režimy zkrácené pracovní doby. 52 % celkových veřejných výdajů na opatření způsobilá pro nástroj SURE bylo přiděleno na režimy zkrácené pracovní doby, které financuje 16 z 19 členských států využívajících nástroj SURE. Dalších 32 % bylo přiděleno na „podobná opatření“ pro osoby samostatně výdělečně činné[15]. 9 % bylo přiděleno na režimy subvencování mzdových nákladů a 2 % celkových výdajů jsou přidělena na „jiná“ podobná opatření na podporu zachování pracovních míst a příjmů pracovníků[16]. Devět členských států využilo finanční pomoc z nástroje SURE pouze na opatření na trhu práce (viz graf 4).

Potvrdila se doplňková povaha výdajů souvisejících se zdravím. Pouze 5 % celkových výdajů bylo vynaloženo nebo plánováno vynaložit na opatření související se zdravím. 10 z 19 členských států nevyužilo podporu z nástroje SURE k financování opatření souvisejících se zdravím.

[15] Tento předpoklad vychází z analýzy Komise a kategorizuje opatření oznámená členskými státy podle druhu.
[16] Režimy subvencování mzdových nákladů jsou programy pro zachování pracovních míst, které jsou podobné jako zkrácená pracovní doba, liší se však v tom, že platby se nepočítají podle počtu hodin (neodpracovaných), nýbrž odpovídají paušální částce nebo podílu z celkové mzdy.

Graf 4: Veřejné výdaje na opatření způsobilá pro nástroj SURE podle druhu výdajů

Zdroj: *Zprávy členských států*
Pozn.: Další podrobnosti o výdajích Maďarska souvisejících se zdravím jsou uvedeny ve zprávě SURE z března 2021.

Maďarsko požádalo o navýšení podpory na rozšíření stávajících opatření a na financování jednoho nového opatření. Úvěr Maďarsku pomůže pokrýt náklady na nový režim podpory příjmu pro osoby samostatně výdělečně činné a rozšíření daňových úlev poskytnutých společnostem na udržení zaměstnanců, které byly zavedeny v reakci na pandemii koronaviru. Nový dočasný režim je zaměřen na podnikatele bez zaměstnanců, kteří nejsou způsobilí pro mzdovou podporu v rámci odvětvového režimu mzdové podpory a kteří pracují v odvětvích postižených omezením volného pohybu osob. Mohou obdržet jednorázovou výplatu rovnající se zaručené minimální měsíční mzdě pod podmínkou, že zachovají svou činnost po dobu nejméně dvou měsíců po budoucím ukončení výjimečného stavu. Zbývající část podpory je poskytnuta na rozšíření daňových úlev (z odvodů zaměstnavatele na sociální zabezpečení, z příspěvku na odborné vzdělávání, z daně malých podniků a z paušální daně pro malé daňové poplatníky) pro odvětví, která jsou pandemií nejvíce postižena.

2.3 Dosah nástroje SURE z hlediska zaměstnanosti a podniků

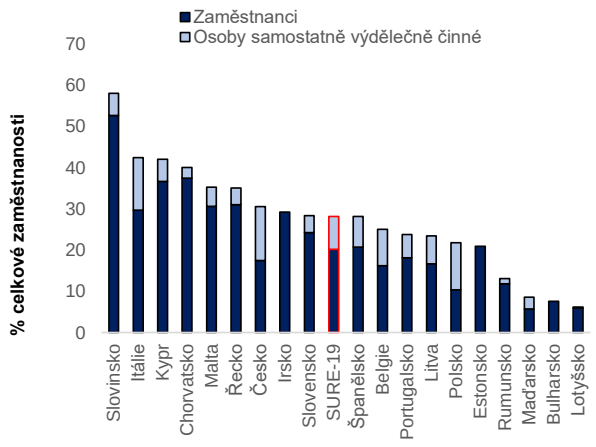
Odhaduje se, že nástroj SURE v roce 2020 podpořil přibližně 31 milionů lidí a 2,5 milionu podniků. Zprávy členských států z ledna 2021 potvrzují údaje uvedené ve druhé zprávě o nástroji SURE. Výše uvedené údaje představují téměř 30 % celkové zaměstnanosti a čtvrtinu podniků v přijímajících členských státech[17]. Odhad počtu zaměstnanců je přibližně z 22,25 milionu

[17] To odpovídá počtu osob a firem, na něž se v určitém okamžiku vztahovaly režimy zkrácené pracovní doby nebo podobná opatření podporovaná z nástroje SURE. Jmenovatelé vycházejí z vykazovacích tabulek předložených členskými státy. Celkový počet podniků zahrnuje podniky alespoň s jedním zaměstnancem.

zaměstnanců a 8,75 milionu osob samostatně výdělečně činných. Grafy 5 a 6 znázorňují rozdělení pracovníků, na něž se vztahuje nástroj SURE, podle členských států. Tyto odhady nezahrnují osoby podporované opatřeními v rámci nástroje SURE souvisejícími se zdravím a lze je proto považovat za konzervativní[18].

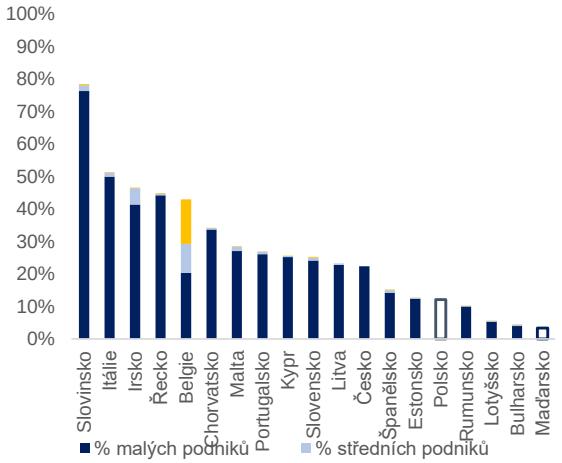
Primárními příjemci podpory z nástroje SURE byly malé podniky. Pandemie způsobila posun od využívání režimů zkrácené pracovní doby především před pandemií COVID-19 velkými podniky převážně k malým podnikům během pandemie, protože tyto režimy většinou využívaly služby (především hotely a restaurace) a maloobchod, a nikoli zpracovatelský průmysl[19]. Převážnou většinu příjemců nástroje SURE z řad podniků představovaly malé podniky (graf 6). Podporu obdržely především podniky v odvětví služeb, ačkoli významnou podporu stále získával i zpracovatelský průmysl (odhadovanou přibližně na třetinu výdajů z nástroje SURE). Odvětvími s největším podílem výdajů byly i) velkoobchod a maloobchod; ii) ubytovací a stravovací služby a iii) zpracovatelský průmysl (viz graf 7). Řada členských států ve svých prováděcích rozhodnutích Rady rovněž zajistila podporu pro další odvětví, jako je kultura, a to prostřednictvím cílených opatření.

Graf 5: Pracovníci, na něž se v roce 2020 vztahoval nástroj SURE (% celkové zaměstnanosti)

Zdroj: *Zprávy členských států*
Pozn.: Číselné údaje o dosahu opatření a celkové zaměstnanosti jsou údaje vykazované členskými státy.

Graf 6: Podniky, na něž se v roce 2020 vztahoval nástroj SURE, podle velikosti (% podniků celkem)

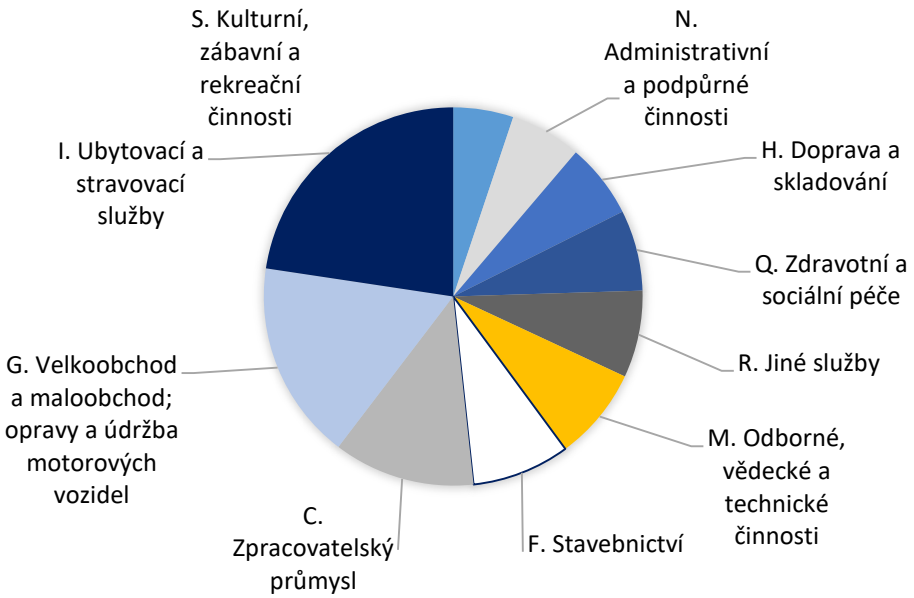
Zdroj: *Zprávy členských států*
Pozn.: Do celkového počtu podniků nejsou zahrnuty podniky s nulovým počtem zaměstnanců. Předpokládá se, že rozdělení podniků se vztahuje na dosah opatření z roku 2020. Polsko a Maďarsko nevykázaly údaje o velikosti podniků. Malé podniky

[18] V některých členských státech navíc docházelo k významnému překrývání mezi příjemci podpory v rámci různých opatření, u kterých nebylo možné provést náležité zohlednění. V takových případech byly členské státy požádány, aby uvedly pouze dosah opatření, která se vztahovala na největší počet pracovníků, aby se zabránilo dvojímu započítání. Skutečný dosah může být tudíž ještě vyšší.

[19] Evropská komise (2020): Vývoj trhu práce a mezd v roce 2020, kapitola 3, Vývoj politik. https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=23268&langId=en. Další pojednání je k dispozici ve druhé zprávě o nástroji SURE.

jsou podniky s méně než 50 zaměstnanci, střední s 50–250 zaměstnanci a velké s více než 250 zaměstnanci.

Graf 7: Odvětvový dosah nástroje SURE

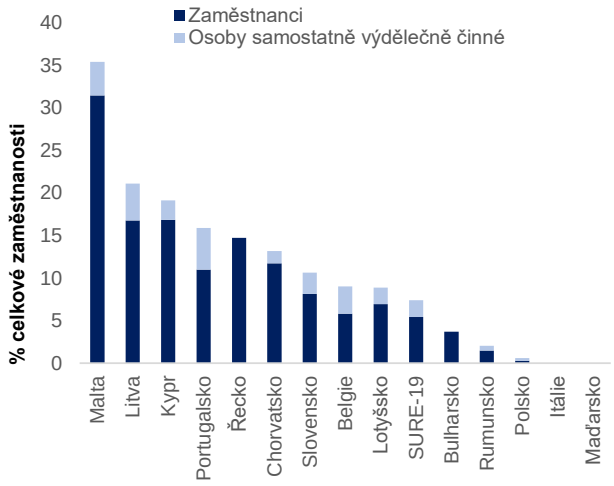
Zdroj: *Zprávy členských států*

Pozn.: Členské státy uvedly tři odvětví, kterým nástroj SURE přinesl největší prospěch, i podíl výdajů, které do těchto odvětví směřovaly. V tomto grafu je uveden průměrný podíl výdajů v jednotlivých členských státech v každém odvětví. Není-li některé odvětví uvedeno, předpokládá se, že získalo stejný podíl zbytkových výdajů. Šest členských států neuvedlo podíly výdajů, které směřují do tří hlavních odvětví: předpokládáme, že největší odvětví získává 50 %, druhé největší 30 % a třetí největší 20 % celkových výdajů. Tyto údaje odpovídají průměrům v členských státech, které podíly výdajů uvedly.

Nástroj SURE chránil zaměstnanost i nadále během nerovnoměrného oživení v roce 2021 a podpořil přibližně 3 miliony lidí a více než 400 tisíc podniků. Tento údaj zahrnuje téměř 2,5 milionu zaměstnanců a více než 600 tisíc osob samostatně výdělečně činných, což odpovídá více než 6 % celkové zaměstnanosti a více než 10 % podniků ve 13 přijímajících členských státech, které pokračovaly ve využívání nástroje SURE i v roce 2021 (grafy 8 a 9)[20]. Následné vlny pandemie vyžadovaly, aby řada členských států v různých fázích roku 2021 znovu zavedla opatření na podporu hospodářské činnosti. Přestože hospodářský dopad těchto vln byl menší než v případě první vlny, některé členské státy a odvětví byly postiženy více než jiné. Dopad na zaměstnanost zmírnila opatření podporovaná z nástroje SURE, včetně navýšení, která byla reakcí na druhou vlnou počátkem roku 2021.

[20] Členské státy, které vynaložily veškerou svou finanční pomoc z nástroje SURE v roce 2020, zde nejsou zahrnuty: Česko, Estonsko, Španělsko, Irsko, Chorvatsko a Slovinsko. Řada z těchto členských států však ve svých příslušných opatřeních pokračovala nebo je přizpůsobila a financovala je z jiných zdrojů. Odhad vychází z neúplných zpráv, neboť některé členské státy (Itálie, Maďarsko) nevykázaly údaje o dosahu nástroje za rok 2021.

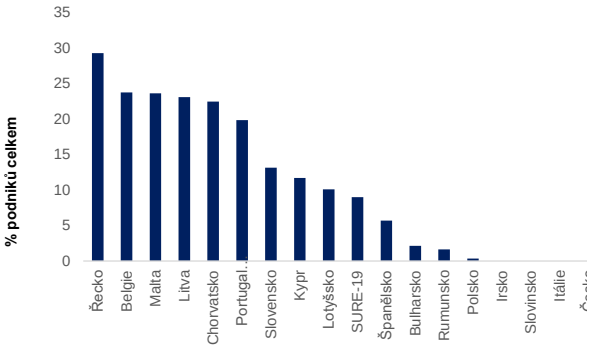
Graf 8: Pracovníci, na něž se v roce 2021 vztahoval nástroj SURE (% celkové zaměstnanosti)

Zdroj: *Zprávy členských států*

Pozn.: Členské státy, které vynaložily finanční pomoc z nástroje SURE do konce roku 2020, nejsou uvedeny. Údaj „nepoužije se“ (n/a) se týká členských států (Itálie a Maďarska), které nevykázaly údaje o dosahu nástroje za rok 2021.

Graf 9: Podniky, na něž se v roce 2021 vztahoval nástroj SURE (% podniků celkem)

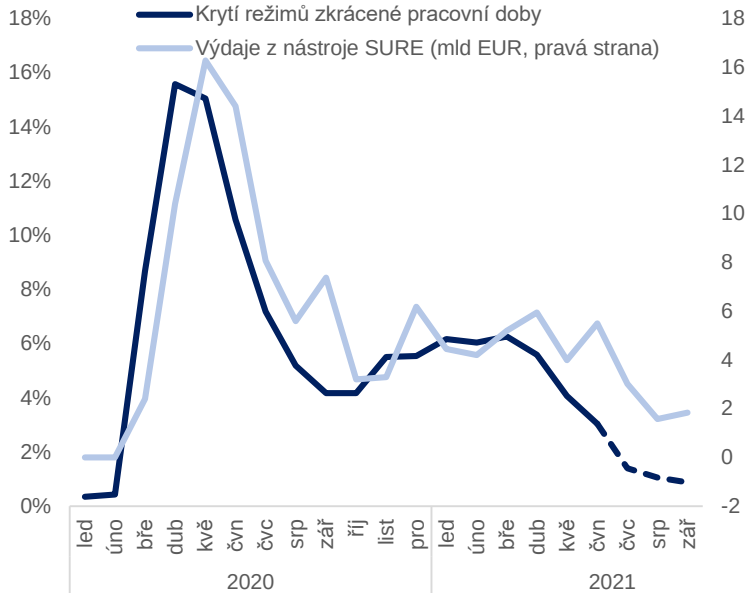

Zdroj: *Zprávy členských států*

Pozn.: Do celkového počtu podniků nejsou zahrnuty podniky s nulovým počtem zaměstnanců. Údaj „nepoužije se“ (n/a) se týká členských států (Itálie a Maďarska), které nevykázaly údaje o dosahu nástroje za rok 2021.

Využívání podpory zkrácené pracovní doby bylo v roce 2021 i přes postupný pokles stále značné. Přestože vrchol využívání zkrácené pracovní doby, kterého bylo dosaženo během první vlny pandemie v březnu až dubnu 2020, zůstává bezprecedentní, značný počet pracovníků využíval podporu zkrácené pracovní doby (nebo podobných programů pro zachování pracovních míst) i nadále, zejména v první polovině roku 2021. Výdaje z nástroje SURE přesně kopírují podíl zaměstnanců, na něž se režimy zkrácené pracovní doby vztahují (graf 10). V postupném poklesu využívání podpory zkrácené pracovní doby se odráží probíhající hospodářské oživení, které podpořilo úspěšné zavádění očkovacích kampaní. Nedostupnost údajů po září 2021 u velké většiny zemí bohužel dosud neumožňuje posoudit možný dopad výskytu varianty SARS-CoV-2 omikron na režimy zkrácené pracovní doby.

Graf 10: Podíl zaměstnanců využívajících zkrácenou pracovní dobu a podobné režimy

Zdroj: *Monitorovací zpráva Výboru pro zaměstnanost a Výboru pro sociální ochranu o stavu zaměstnanosti a sociální situaci po vypuknutí pandemie COVID-19 (zima 2022).*
Pozn.: Údaje o počtu zaměstnanců, na které se tyto režimy vztahují, nejsou k dispozici pro Česko. Částečné informace byly k dispozici po červnu 2021: údaje o zaměstnancích, na které se tyto režimy vztahují, nejsou po červnu k dispozici pro Itálii a po srpnu pro Belgii.

Během krize COVID-19 se zvýšila účast žen a mladých lidí v režimech zkrácené pracovní doby. Tento údaj vychází z druhé zprávy (zveřejněné v září 2021) a nejsou k dispozici žádné aktualizace. Odráží to především změnu v odvětvovém složení podpory spočívající v odklonu od zpracovatelského průmyslu a stavebnictví směrem ke službám a maloobchodu, což jsou odvětví s relativně vyšším podílem žen a mladých lidí na zaměstnanosti[21]. Zatímco podíl žen se zvýšil přibližně na polovinu celkové zaměstnanosti na zkrácenou pracovní dobu, podíl mladých lidí byl stále omezený.

III. PŘEDBĚŽNÁ ANALÝZA DOPADU NÁSTROJE SURE

Tento oddíl aktualizuje analýzu předloženou v předchozích pololetních zprávách nástroje SURE o dopadu tohoto nástroje na zaměstnanost a veřejné finance s využitím výsledků průzkumu Eurobarometru.

3.1 Odhad dopadu nástroje SURE na nezaměstnanost

[21] Evropská komise (2020): Vývoj trhu práce a mezd v roce 2020, kapitola 3, Vývoj politik. https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=23268&langId=en. V Itálii a Belgii se podíl žen zapojených do těchto režimů po březnu 2020 v průměru zdvojnásobil a podíl mladých pracovníků, kteří byli příjemci pomoci, vzrostl v Itálii z 1,6 % na 5,7 % a v Belgii z 6,7 % na 7,6 %. Podíl žen a mladých pracovníků, kteří pracovali v režimu zkrácené pracovní doby, byl vysoký také v Lotyšsku, Rumunsku, Portugalsku a Estonsku.

Tento oddíl poskytuje aktualizované posouzení dopadu nástroje SURE na nezaměstnanost v přijímajících členských státech. Účelem nástroje SURE je pomoci členským státům zachovat zaměstnanost pracovníků a osob samostatně výdělečně činných během pandemie COVID-19, a tím chránit pracovní příjmy (účinek „zachování pracovních míst" během dopadu). Tento nástroj rovněž usnadňuje rychlé oživení v době, kdy pandemie odezní, protože podniky si udržely své zaměstnance i dovednosti a osoby samostatně výdělečně činné jsou připraveny obnovit svou činnost („zpětný účinek" po dopadu). Zde uvedené posouzení se zaměřuje na vztah mezi objemem produkce a nezaměstnaností od počátku pandemie. Výsledky jsou informativní, ale údaje by měly být z metodických důvodů interpretovány obezřetně. Za prvé, je obtížné vytvořit „srovnávací" scénář výkonnosti trhu práce bez nástroje SURE. Za druhé, vztah mezi objemem produkce a zaměstnaností je ovlivněn širokou škálou faktorů, včetně nástroje SURE. Další faktory souvisejí se skutečností, že lidé nemohli aktivně hledat zaměstnání nebo od toho byli odrazováni v důsledku uzavření velké části hospodářství.

Nárůst nezaměstnanosti v přijímajících členských státech v roce 2020 byl podstatně nižší, než se očekávalo. Rychlá a rozsáhlá politická opatření přijatá v roce 2020 k řešení koronavirové krize zmírnila dopad poklesu objemu produkce na nezaměstnanost ve srovnání s očekávanou reakcí nezaměstnanosti na HDP zaznamenanou v minulosti (viz graf 11)[22]. Nárůst míry nezaměstnanosti byl ve většině zemí nižší, než se očekávalo[23]. Tato zjištění potvrzují dřívější výsledky uvedené v první a druhé pololetní zprávě nástroje SURE[24].

Přijatá opatření na podporu politiky, včetně nástroje SURE, účinně zabránila tomu, aby se v roce 2020 stalo 1,5 milionu lidí v přijímajících členských státech nástroje SURE nezaměstnanými[25]. Tento údaj z druhé zprávy se potvrdil. Jak se v ní uvádí, lze nižší než očekávaný nárůst nezaměstnanosti částečně připsat rozšířenému využívání režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření, zejména v těch členských státech, které využívaly nástroj SURE. Na úrovni jednotlivých zemí platí, že čím vyšší byla částka obdržená prostřednictvím nástroje SURE v roce 2020, tím mírnější byl nárůst nezaměstnanosti, přičemž některým členským státům, které nejsou příjemci této podpory, se podařilo k zavedení rozsáhlých režimů zkrácené pracovní doby využít své vynikající finanční podmínky (graf 12). Odhaduje se, že tato opatření na trhu práce, a zejména režimy zkrácené pracovní doby, spolu s dalšími politickými reakcemi na pandemii snížila míru nezaměstnanosti v přijímajících členských státech nástroje SURE přibližně o 1 procentní bod ve srovnání s očekávaným nárůstem nezaměstnanosti. To

[22] Citlivost změn v hospodářském růstu na nezaměstnanost je v ekonomické literatuře často označována jako „Okunův zákon". Okunův zákon, který je spíše empirickým „obecným pravidlem" než vztahem, který má teoretický základ, naznačuje, že pokles růstu produkce o 2 % až 3 % je spojen se zvýšením míry nezaměstnanosti o jeden procentní bod (viz Okun, A. M., „Potential GNP: Its measurement and significance" (Potenciální HNP: Jeho měření a význam), Proceedings of the Business and Economic Statistics Section, American Statistical Association, 1962).

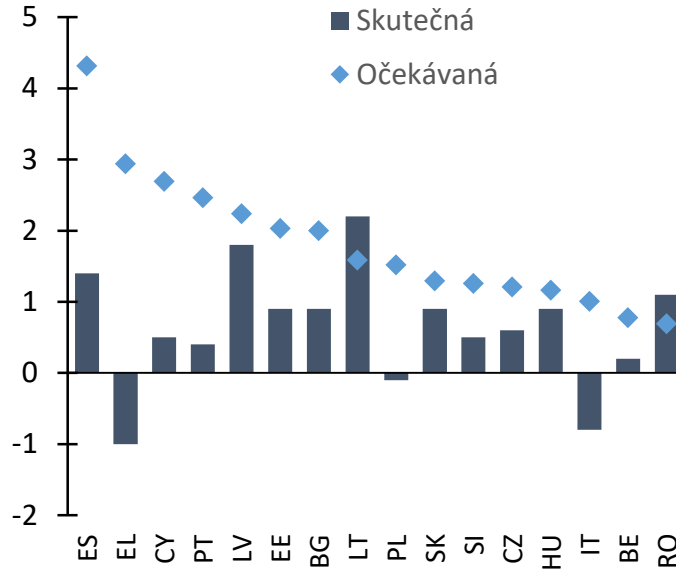
[23] V Itálii, Řecku a Polsku se míra nezaměstnanosti v roce 2020 dokonce snížila.

[24] Naše klíčová zjištění rovněž platí, nahradíme-li změnu míry nezaměstnanosti změnou míry zaměstnanosti (tj. zaměstnanost v poměru k počtu obyvatel v produktivním věku). Tato specifikace představuje způsob, jak opravit změnu v pracovní síle, která ovlivňuje ukazatele nezaměstnanosti. Další podrobnosti viz Evropská komise (2021), *Čtvrtletní zpráva o eurozóně,* oddíl III*, svazek 20, č. 2. Chorvatsko není zahrnuto z důvodu dostupnosti údajů.*

[25] To znamená, že vzhledem k tomu, že nástroj SURE se vztahoval na 31 milionů lidí, odhaduje se, že v případě neexistence politické podpory by se 1,5 milionu lidí stalo nezaměstnanými.

odpovídá přibližně 1,5 milionu lidí v členských státech, jež jsou příjemci nástroje SURE, kteří se během pandemie COVID-19 vyhnuli nezaměstnanosti[26].

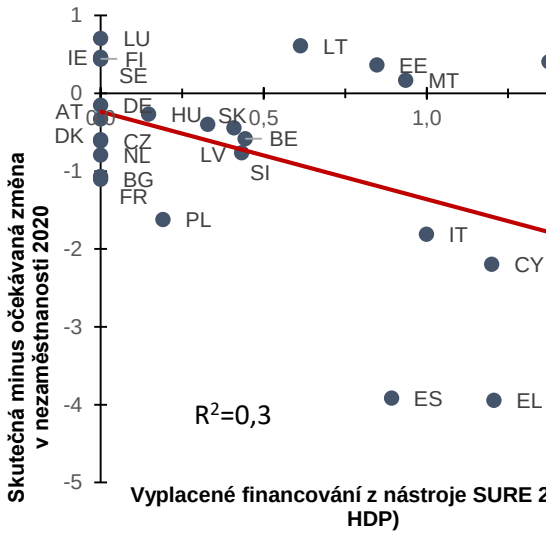
Graf 11: Porovnání skutečných a očekávaných změn míry nezaměstnanosti v přijímajících členských státech nástroje SURE v roce 2020

Zdroj: *Ameco a vlastní výpočty.*

Pozn.: osa y: Očekávaná změna míry nezaměstnanosti odpovídá prognóze vyplývající z regresního modelu pro jednotlivé země na období 1999 až 2019. Analýza je založena na Okunově zákoně, kde závislá proměnná představuje změnu míry nezaměstnanosti a nezávislá proměnná je mírou růstu reálného HDP. Skutečná změna míry nezaměstnanosti vychází z KOM PP 2021.

Graf 12: Vztah mezi změnou míry nezaměstnanosti a vyplaceným financováním z nástroje SURE v roce 2020

Zdroj: *Ameco a vlastní výpočty.*

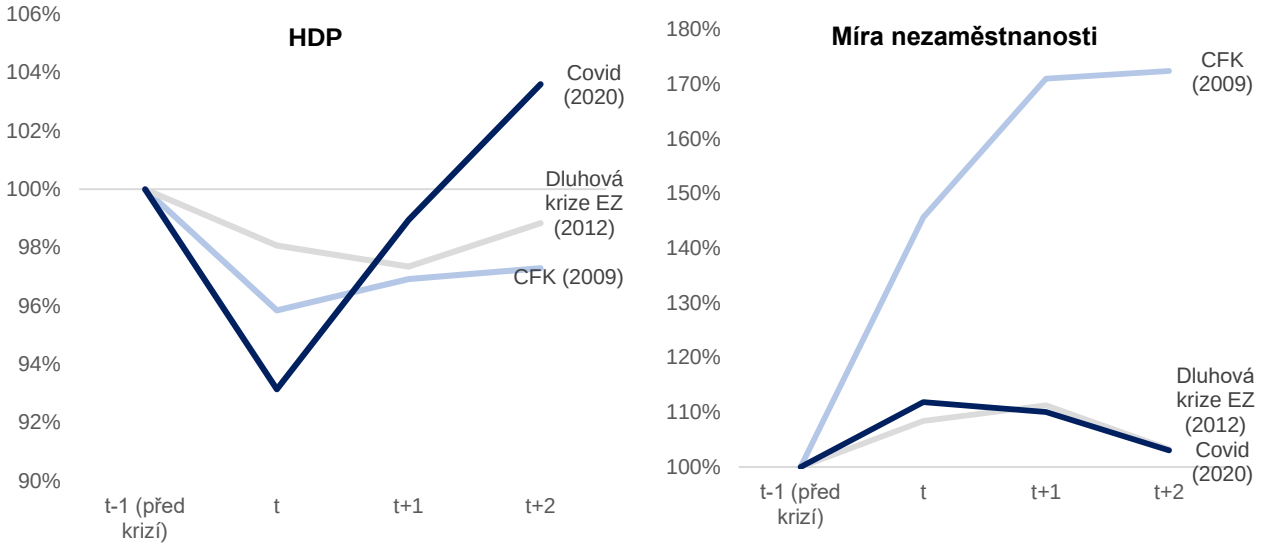
Pozn.: osa y: Očekávaná změna míry nezaměstnanosti vyplývá z regresního modelu pro jednotlivé země, který je vysvětlen v poznámce ke grafu 11.

Ochrana zaměstnanosti v prvních dvou letech pandemie podpořila rychlejší oživení než po předchozích krizích. Za prvé, HDP i nezaměstnanost se v členských státech, které jsou příjemci nástroje SURE, v roce 2021 více přiblížily úrovni před krizí než v případě celosvětové finanční krize a krize eurozóny po stejném období (viz graf 13). K tomu došlo navzdory následným vlnám pandemie, které si v průběhu roku vyžádaly opětovné zavedení omezení. Pokračující oživení zaměstnanosti zaznamenalo pokles míry nezaměstnanosti v EU pod úroveň před pandemií na rekordní minimum 6,4 %. Celkový počet odpracovaných hodin se zvýšil, což do značné míry odráží další snížení využívání programů pro zachování pracovních míst, i když

[26] Zjištění je odvozeno z regresního modelu uvedeného v grafu 11. Ten předpokládá, že skutečná a očekávaná pracovní síla jsou stejné.

zůstává o 1 % nižší než před pandemií. Za druhé, na základě zimní prognózy[27] bude hospodářský růst pokračovat i v roce 2022 a výrazně překoná oživení, které nastalo ve stejné fázi po předchozích krizích, kdy HDP zůstal hluboko pod úrovní před krizí[28]. To naznačuje, že udržení disponibilní pracovní síly ve spojení s podniky prostřednictvím režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření pomohlo podpořit rychlé oživení navzdory náročné epidemiologické situaci.

Graf 13: Historické porovnání oživení HDP a nezaměstnanosti po krizi

Zdroj: *Ameco (s využitím podzimní prognózy Komise z roku 2021), Eurostat*

Pozn.: Celkový HDP a průměrná míra nezaměstnanosti v uvedených státech, které jsou příjemci nástroje SURE. Časové období t-1 se vztahuje k roku před příslušnými krizemi, tj. t+2 pro krizi COVID-19 se vztahuje k roku 2022. t=2009 pro celosvětovou finanční krizi (CFK); t=2012 pro dluhovou krizi eurozóny (EZ).

Vysvětlením, jakým způsobem nástroj SURE přispěl k mírnějšímu nárůstu nezaměstnanosti v roce 2020 a rychlejšímu oživení, se podrobně zabývá první pololetní zpráva o nástroji SURE. Patří mezi ně zlepšení obecné důvěry v celé EU, podpora režimů zkrácené pracovní doby a pobídka k jejich využívání a dále možnost členských států vynaložit na podporu zaměstnanosti a další politiky související s pandemií více prostředků. Z údajů šetření *ad-hoc* uvedených v první zprávě vyplynulo, že nástroj SURE hrál svou roli při rozhodování většiny přijímajících členských států o přijetí nového režimu zkrácené pracovní doby nebo o změně stávajícího režimu a některým členským státům umožnil ambicióznější cíle, pokud jde o opatření podobná režimům zkrácené pracovní doby. Nástroj SURE rovněž přispěl k tomu, že členské státy zvýšily míru štědrosti nebo délku svých programů pro udržení pracovních míst, neboť posílil důvěru členských států při přijímání větších půjček a vynakládání větších výdajů, kterou by jinak neměly. Získaly přitom úspory na úrokových sazbách, jichž EU dosáhla

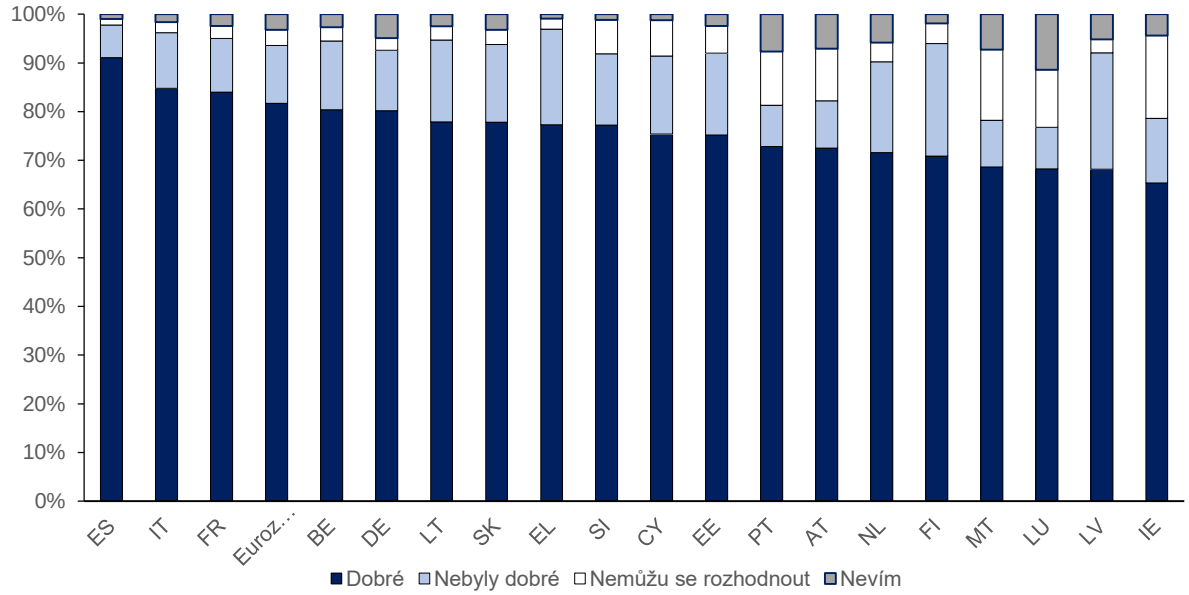
[27] Tato analýza vychází ze zimní prognózy Komise z roku 2022, jejíž uzávěrka byla 1. února. Prognóza proto nezahrnula vývoj v souvislosti s invazí Ruska na Ukrajinu.

[28] Oživení je však nerovnoměrné. Většinu růstu představuje zaměstnanost v odvětvích vyznačujících se intenzivními kontakty, zatímco zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu stagnuje. Míra zaměstnanosti pracovníků s nízkou kvalifikací nadále zaostává, což odráží nerovnoměrnou povahu oživení.

navzdory jejich nižšímu úvěrovému ratingu. Účinek na důvěru dále dokládají nedávné výsledky níže uvedeného průzkumu Eurobarometru.

Nástroj SURE získal širokou podporu občanů EU. V průzkumu Eurobarometru zveřejněném v prosinci 2021 byli respondenti v eurozóně dotázáni, zda jsou úvěry nástroje SURE, jejichž cílem je udržet zaměstnanost, dobré, a 82 % respondentů odpovědělo ano[29]. Tento pozitivní postoj k nástroji SURE převládá v přijímajících i ručitelských zemích (viz graf 14) a opětovně potvrzuje úspěch tohoto nástroje jak při podpoře pracovních míst, tak při zvyšování důvěry v EU.

Graf 14: Názory občanů EU na to, zda byly úvěry nástroje SURE dobré (% celkových odpovědí)

Zdroj: *Průzkum Eurobarometru zveřejněný v prosinci 2021 provedený v zemích eurozóny v říjnu a listopadu 2021. Viz pozn. pod čarou č. 25.*

3.2 Přímý finanční dopad: odhadované úspory na úrokových sazbách

Odhaduje se, že díky finanční pomoci prostřednictvím nástroje SURE ušetřily členské státy celkem 8,2 miliardy EUR na úrokových platbách. Tato částka vychází z prvních sedmi emisí nástroje SURE až do vyplacení dne 25. května 2021, což byla poslední výplata před uzávěrkou této zprávy[30]. Odhadované úspory na úrocích se proto s konečnou výplatou pravděpodobně zvýší[31]. Těchto úspor bylo dosaženo díky tomu, že úvěry nástroje SURE nabízely členským

[29] Respondenti byli konkrétně dotázáni: „Jaký je váš názor na nejnovější finanční podporu EU členským státům EU zaměřenou na překonání krize COVID-19? Myslíte si, že bylo dobré, nebo že nebylo dobré poskytnout… *úvěry na pomoc zainteresovaným členským státům, aby udržely zaměstnanost?“* Viz: https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2289

[30] Tento údaj je stejný jako ve druhé zprávě o nástroji SURE, protože mezi vydáním této zprávy vydáním druhé zprávy nebyly vyplaceny žádné nové platby.

[31] Tyto odhady nezahrnují možné dodatečné účinky, který mohly mít nové mimořádné nástroje včetně nástroje SURE na důvěru hospodářských subjektů a rozpětí úrokových sazeb u státních výpůjček členských států.

státům nižší úrokové sazby, než jaké by zaplatily, kdyby státní dluhopisy emitovaly samy, a to za období o průměrné délce téměř 15 let. Důvodem je úvěrový rating AAA pro EU a likvidita dluhopisů SURE[32]. Největší úspory zaznamenaly členské státy s nižšími úvěrovými ratingy.

IV. TRVÁNÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ, KTERÉ ODŮVODŇUJÍ POUŽITÍ NAŘÍZENÍ SURE

Tento oddíl informuje o trvání mimořádných událostí, které odůvodňují použití nástroje SURE, jak vyžaduje nařízení SURE[33].

Většina členských států EU se během zimy vyhýbala opětovnému zavádění rozsáhlých a přísných opatření k omezení šíření nákazy, avšak nejistota spojená s virem zůstává zvýšená. Překotné rozšíření varianty omikron během zimy ukázalo rychlost, s jakou se může trajektorie pandemie posunout. Navzdory nižšímu riziku závažného onemocnění a úmrtí než u předchozích variant viru SARS-CoV-2 vedla vyšší nakažlivost varianty omikron ke zvýšení počtu hospitalizací a zatěžování systémů zdravotní péče v celém světě a může vést k významné nemocnosti, zejména u zranitelných populací[34]. Přestože většina členských států znovu nezavedla úplné omezení volného pohybu osob, některá odvětví zůstávala na konci roku 2021 a na začátku roku 2022 omezeními obzvláště zasažena. Podle Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) se celková epidemiologická situace v EU/EHP k 6. březnu 2022 vyznačovala vysokou, avšak klesající celkovou mírou hlášení případů[35]. Zatímco ve většině zemí již dosáhla vlna šíření varianty omikron vrcholu, její přenos se i nadále zvyšuje mezi staršími lidmi a v 10 zemích se od 6. března předpokládá rostoucí míra úmrtnosti. Středisko ECDC uvedlo, že v 15 zemích EU/EHP vzbuzuje epidemiologická situace velké nebo mimořádné obavy. Přetrvávají rozdíly mezi jednotlivými zeměmi a interpretace trendů v údajích ze sledování je nyní obtížná kvůli odlišným a rychle se měnícím režimům testování v jednotlivých členských státech.

Tempo růstu, které se v roce 2021 zvyšovalo, se koncem roku zpomalilo. Poté, co evropské hospodářství v létě roku 2021 znovu dosáhlo úrovně výroby před pandemií, se poněkud zpomalilo kvůli prudkému nárůstu infekcí COVID-19 způsobenému variantou omikron, vysokým cenám energií a pokračujícím výpadkům na straně nabídky. I když byla znovu zavedena některá omezení, měla obecně mírnější nebo cílenější charakter než v předchozích vlnách. Zimní prognóza Komise (zveřejněná před invazí na Ukrajinu) předpokládala, že růst se

[32] Rozpis úspor na úrocích podle členských států je k dispozici v tabulce 4 druhé pololetní zprávy o nástroji SURE. Další podrobnosti o metodice jsou uvedeny v oddíle III Čtvrtletní zprávy o eurozóně sv. 20, č. 2 (2021).

[33] Ustanovení čl. 14 odst. 1 nařízení SURE. Období dostupnosti nástroje, během něhož může být přijato prováděcí rozhodnutí Rady, skončí v každém případě 31. prosince 2022 v souladu s čl. 12 odst. 3 nařízení SURE. Po tomto datu může Rada tuto podporu podle čl. 12 odst. 4 každých šest měsíců prodloužit (budou-li stále k dispozici finanční zdroje).

[34] Viz Světová zdravotnická organizace: https://www.who.int/publications/m/item/enhancing-readiness-for-omicron-(b.1.1.529)-technical-brief-and-priority-actions-for-member-states

[35] Viz souhrnná zpráva ECDC o jednotlivých zemích, týden 9 2022: https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/index.html

ve druhém čtvrtletí zvýší a v časovém horizontu prognózy zůstane silný, což povede k nárůstu HDP EU v roce 2022 o 4,0 % a v roce 2023 o 2,8 %. Prognóza inflace pro EU byla revidována na hodnotu až 3,9 % v roce 2022, což je stále výrazně nad 2% cílem ECB.

Vzhledem ke geopolitické situaci na Ukrajině je hospodářský výhled nyní obestřen mimořádnou nejistotou. Invaze na Ukrajinu a její důsledky pro bezpečnost a stabilitu pravděpodobně negativně ovlivní růst, mimo jiné prostřednictvím dopadů na finanční trhy, dalších tlaků na ceny energií, přetrvávajících nedostatků v dodavatelských řetězcích a účinků na důvěru. Dopad současné vlny onemocnění COVID-19 by také mohl trvat déle, než se očekávalo, a dále narušovat dodavatelské řetězce. Oba tyto faktory by mohly vést k vyšší než očekávané inflaci, pokud by byly dodatečné náklady přeneseny na spotřebitele. Na druhé straně by se mohla na základě velkých úspor urychlit poptávka domácností, zatímco Nástroj pro oživení a odolnost by mohl poskytnout ještě silnější stimul pro investice, i když rizika ukazují spíše na nepříznivý vývoj.

Politická opatření jsou stále více cílená a s podporou Nástroje pro oživení a odolnost se zaměřují na usnadnění oživení. To vyžaduje odklon od dočasné mimořádné pomoci, jako je nástroj SURE. Nástroj pro oživení a odolnost podporuje oživení založené na rozsáhlých investicích a reformy podporující růst, mimo jiné s cílem přispět k řešení nerovnoměrného dopadu pandemie na domácnosti a podniky. Důležitým prvkem tohoto úsilí je rekvalifikace a zvyšování kvalifikace v souvislosti se závazkem EU k evropskému pilíři sociálních práv a podporou digitalizace a zelené transformace[36].

Vzhledem k tomu, že nástroj SURE bude k dispozici až do 31. prosince 2022, může být finanční pomoc v rámci tohoto nástroje i nadále poskytována k řešení závažných narušení ekonomiky způsobených pandemií COVID-19. V rámci nástroje SURE zůstává k dispozici přibližně 5,6 miliardy EUR, což je více než celková výše žádostí o navýšení, které dosud předložilo 7 členských států (3,8 miliardy EUR) v kontextu druhého kola žádostí.

V. INFORMACE O VNITROSTÁTNÍCH SYSTÉMECH AUDITU A KONTROLY

5.1 Povinnost podávání zpráv o systémech auditu a kontroly

Kontrolní systémy Komise zajišťují, aby mezi Unií jako věřitelem a členským státem jako dlužníkem nedocházelo k podvodům. Komise má zejména zavedené kontroly, které mají zabránit nesrovnalostem nebo podvodům v souvislosti *s vykazováním údajů členskými státy*, a to jak při žádosti o úvěr, tak následně při využití půjčky. V případě podezření na jakékoli takové případy má Komise k dispozici ustanovení dohody o půjčce, která jí umožňují jednat a vést šetření. Komise plní tento úkol při plném respektování pravomocí členských států a nemá mandát posuzovat a sledovat využívání úvěrů nástroje SURE konečnými příjemci v členských státech. Konkrétně by nástroj SURE neměl, a to ani při provádění, žádným způsobem zasahovat

[36] Viz Prohlášení z Porta ze dne 8. května 2021 a doporučení Komise o účinné aktivní podpoře zaměstnanosti po krizi COVID-19 (EASE).

do koncepce vnitrostátních systémů sociálního zabezpečení, ani obecně, ani pokud jde o zkrácenou pracovní dobu, což zůstává výsadou členských států[37,38].

Členské státy jsou jako dlužníci povinny, odděleně od kontrolních systémů Komise, zajistit řádné využívání finančních prostředků na vnitrostátní úrovni, předcházet nesrovnalostem a podvodům a vymáhat zneužité finanční prostředky. Tato povinnost vyplývá z čl. 13 odst. 1 nařízení SURE a z čl. 220 odst. 5 finančního nařízení. Konkrétně by měl každý členský stát, který využívá finanční pomoc v rámci nástroje SURE, pravidelně kontrolovat, zda jsou částky vypůjčené v rámci tohoto nástroje používány v souladu s nařízením SURE, prováděcím rozhodnutím Rady a dohodou o půjčce, a zajistit, aby byla zavedena vhodná opatření pro předcházení nesrovnalostem a podvodům. V případě neoprávněného nebo nesprávného použití vypůjčených částek by měl členský stát podniknout právní kroky k vymáhání těchto částek. To je doplněno povinností členského státu vyšetřit a vyřešit případy podvodů, korupce nebo jakékoli jiné nezákonné činnosti poškozující finanční zájmy EU v souvislosti se správou půjčky.

Členské státy jsou povinny poskytovat Komisi informace o vnitrostátních systémech kontroly a auditu, které jsou relevantní pro nástroj SURE, aby bylo zajištěno dodržování jejich závazků vyplývajících z dohody o půjčce. Za tímto účelem provedla Komise dne 18. ledna 2022 šetření *ad hoc* mezi přijímajícími členskými státy. Na tento dotazník odpověděly všechny členské státy. Shrnutí výsledků poskytnutých členskými státy je uvedeno v oddíle 5.2.

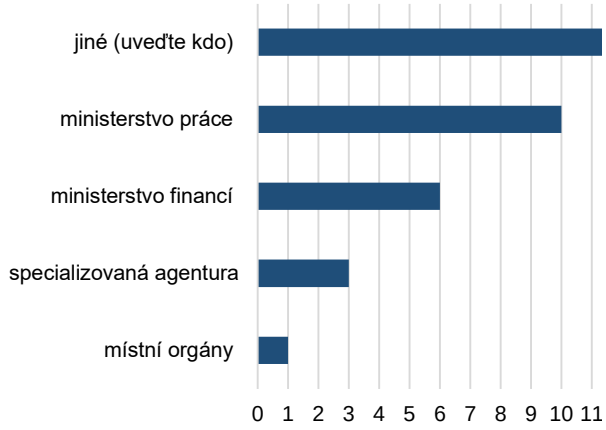
5.2 Hlavní výsledky dotazníku

5.2.1 Instituce odpovědné za kontrolu a audit

Institucionální struktura vnitrostátních systémů kontroly a auditu se v jednotlivých členských státech značně liší. Přibližně v polovině členských států nejsou instituce odpovědné za kontrolu odpovědné za audit. Ve druhé polovině členských států provádějí některé instituce kontrolu i audit, zatímco ostatní instituce provádějí buď pouze kontrolu, nebo pouze audit. Kontroly často provádí ministerstvo práce (10 členských států), jiné ministerstvo (např. ministerstvo financí, ministerstvo sociálního zabezpečení, ministerstvo pro rodinu a sociální politiku, ministerstvo kultury), veřejné služby zaměstnanosti, inspektoráty práce, fondy sociálního zabezpečení nebo finanční úřad (graf 15). Audity provádí nejčastěji nejvyšší kontrolní úřad státu nebo ministerstvo (např. ministerstvo financí a ministerstvo práce) (graf 16).

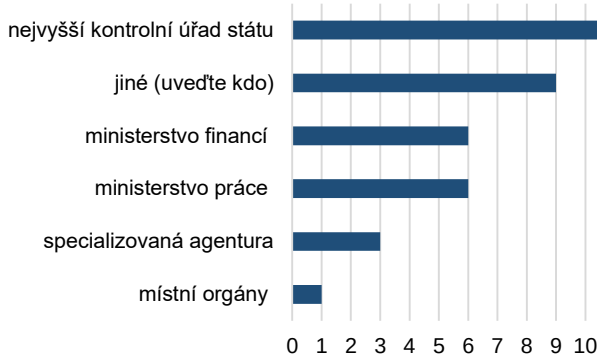
[37] Podle 13. bodu odůvodnění nařízení SURE by měla Rada při rozhodování o výši půjčky plně respektovat pravomoci členských států.
[38] Viz odstavec 17 zprávy Euroskupiny o komplexní reakci hospodářské politiky na pandemii COVID-19 ze dne 9. dubna 2020.

Graf 15: Instituce odpovědné za kontrolu (počet členských států)

Zdroj: *Dotazníky členských států*

Graf 16: Instituce odpovědné za audit (počet členských států)

Zdroj: *Dotazníky členských států*

Téměř ve všech členských státech existovaly instituce provádějící kontrolu a audit opatření podporovaných nástrojem SURE již před pandemií COVID-19. V jednom členském státě byly zřízeny nové instituce přímo pro opatření podporovaná nástrojem SURE. Ve dvou členských státech byly vedle stávajících systémů auditu a kontroly zavedeny nové pouze pro jedno konkrétní opatření nebo jeho dílčí část.

5.2.2 Zavádění systémů kontroly a auditu

Všechny členské státy prováděly kontroly opatření podporovaných v rámci nástroje SURE. Všechny členské státy prováděly minimálně správní ověření / přezkum dokumentů žádostí o platbu s cílem zajistit, že finanční prostředky z nástroje SURE jsou používány v souladu s jejich účelem (graf 17). Kromě toho téměř 85 % členských států provádělo kontroly *ex post* a přibližně polovina z nich prováděla kontroly na místě s cílem zabránit podvodům a nesrovnalostem.

Všechny členské státy ověřily, že byla splněna kritéria způsobilosti (graf 18). Více než tři čtvrtiny členských států navíc ověřily, že pracovníci, kterým podpora přináší prospěch, jsou stále zaměstnáni, a že podpora byla příjemci použita pro zamýšlený účel.

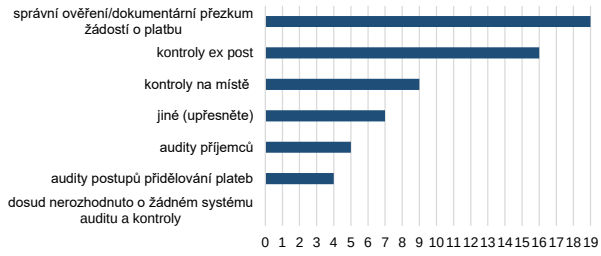
Na základě odpovědí na průzkum musí členské státy blíže objasnit existenci a rozsah auditů. Více než polovina členských států uvedla, že provedla buď audit postupu pro přidělování plateb a/nebo audit příjemců, nebo provedla jiné typy auditu. Přestože všechny členské státy mají zavedeny kontroly v souvislosti nástrojem SURE, jeden členský stát oznámil, že žádné audity opatření podporovaných z nástroje SURE dosud neproběhly. Jiný členský stát uvedl, že audity prováděl, s výjimkou některých opatření, která představují poměrně malý podíl z celkového finančního krytí.

Všechny členské státy prováděly kontroly a audity systematicky, ve většině případů na základě výběru vzorků z hlediska rizik a/nebo statistického výběru vzorků. V některých

případech byly kontroly prováděny automaticky u všech příjemců prostřednictvím specifických systémů IT. Osm členských států uvedlo, že provedly rovněž kontroly a audity *ad hoc*.

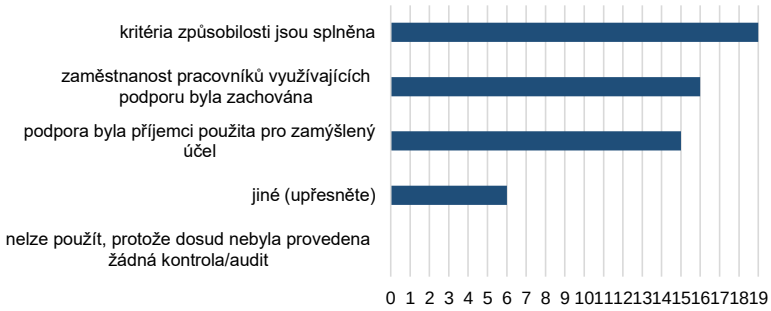
Do budoucna většina členských států nepředpokládá jiné kontroly a audity než ty, které již probíhají nebo které jsou zavedené. Pouze dva členské státy plánují další kontroly a audit konkrétních opatření v druhé polovině roku 2022.

Graf 17: Druh kontrol a auditů (počet členských států)

Zdroj: *Dotazníky členských států*

Graf 18: Zaměření kontrol a/nebo auditů (počet členských států)

Zdroj: *Dotazníky členských států*

5.2.3 Výskyt nesrovnalostí nebo podvodů a reakce na ně

Ve všech členských státech kromě jednoho odhalily kontroly a audity případy nesrovnalostí a podvodů. Kromě toho byla orgánům téměř ve všech členských státech oznámena podezření na nesrovnalosti nebo podvod. Ve všech takových případech byla provedena šetření. V případě potvrzených nesrovnalostí nebo podvodu podniklo 13 členských států právní kroky k vymáhání neoprávněně použitých finančních prostředků.. V některých členských státech byly finanční prostředky získány zpět bez právních kroků. Jeden členský stát uvedl, že zjištěné nesrovnalosti nebo podvody se dosud nepotvrdily.

Členské státy uváděly podobné typy nesrovnalostí nebo podvodů. Nejčastěji hlášené nesrovnalosti se týkaly nedostatku nebo nedostatečného poklesu obratu, který by mohl být způsobilý pro podporu, propouštění pracovníků během období, kdy byly čerpány mzdové subvence (nebo krátce poté), neplacení mzdového podílu požadovaného od zaměstnavatele, nevyplacení částky poskytnuté zaměstnancům v plné výši a nárok na podpor pro zaměstnance, kteří se vrátili do práce a neměli překážky pro práci, a pro zaměstnance, kteří ve skutečnosti pracovali jako obvykle. V některých případech žádaly podniky o podporu pracovních poměrů, které neexistovaly, nebo využívaly podporu pro nově najaté zaměstnance namísto stávajících zaměstnanců. V jiných případech požádaly podniky o několik opatření současně, přičemž měly právní nárok pouze na jedno opatření. Podniky také nesprávně uváděly druh činnosti způsobilý pro podporu.

Všechny členské státy svou práci na nesrovnalostech nebo podvodech zdokumentovaly. Členské státy dokumentují nesrovnalosti mimo jiné formou zpráv o kontrolách/hodnoceních,

poznámek, kontrolních seznamů, podrobných tabulek, záznamů, souborů finančních prostředků nebo souborů auditu.

VI. OZNAMOVACÍ POVINNOSTI PODLE RÁMCE EU PRO SOCIÁLNÍ DLUHOPISY NÁSTROJE SURE

Tato zpráva jde nad rámec povinnosti podávání zpráv podle nařízení SURE a splňuje rovněž požadavek na podávání zpráv podle rámce pro sociální dluhopisy EU SURE[39]. Ten vyžaduje podávání zpráv o rozdělení výnosů z nástroje SURE, druhu výdajů a dopadu nástroje SURE.

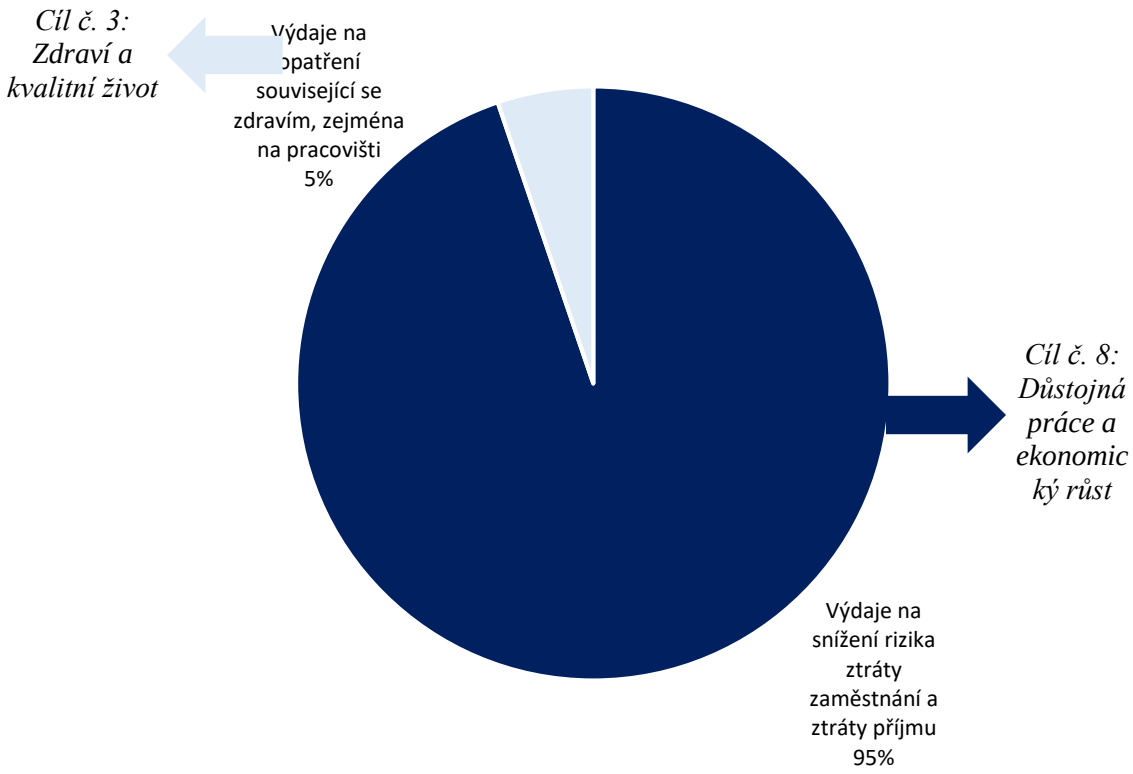
Rozdělení výnosů z nástroje SURE podle přijímajících členských států a podle druhu způsobilých sociálních výdajů je uveden v oddílech 1.1 a 2.2. V únoru 2022 bylo členským státům vyplaceno 95 % z přidělených 94 miliard EUR, přičemž 98 % z této částky již bylo vynaloženo.

Veřejné výdaje z nástroje SURE jsou i nadále dobře sladěny s cíli udržitelného rozvoje OSN. Rozdělení veřejných výdajů z nástroje SURE podle způsobilých sociálních výdajů uvedených v rámci pro sociální dluhopisy, ukazuje, že 95 % je vynaloženo na snížení rizika nezaměstnanosti a ztráty příjmů. Jak ukazuje graf 19, tento výdaj podporuje cíl udržitelného rozvoje č. 8 (Důstojná práce a ekonomický růst). Zbývajících 5 % je vynaloženo na opatření související se zdravím, která podporují cíl udržitelného rozvoje č. 3 (Zdraví a kvalitní život).

Informace o dopadu nástroje SURE obsahují oddíly 2.3 a 3. Jsou uvedeny odhady o počtu lidí a podniků podporovaných nástrojem SURE v letech 2020 i 2021. Nástroj SURE přispěl k ochraně téměř 1,5 milionu pracovních míst, která byla zachráněna v roce 2020, jak je uvedeno v oddíle 3.1. Jak je uvedeno ve druhé zprávě, odhaduje se, že členské státy ušetřily na platbách úroků celkem 8,2 miliardy EUR.

[39] Rámec pro sociální dluhopisy EU SURE vymezuje standard, který investorům zaručuje, že dluhopisy EU vydané v tomto rámci se týkají projektů, které slouží skutečnému sociálnímu účelu. Rámec je proto v souladu se zásadami sociálních dluhopisů asociace ICMA.

Graf 19: Rámec pro sociální dluhopisy a mapování cílů udržitelného rozvoje

PŘÍLOHA: Podrobnější informace o transakcích a výplatách v rámci nástroje SURE

Tabulka A1: Výplaty členským státům v rámci nástroje SURE (v miliardách EUR)

Země	Celková výše úvěru	1. emise EU SURE Transakce: 20. 10. 2020 Výplata: 27. 10. 2020			2. emise EU SURE Transakce: 10. 11. 2020 Výplata: 17. 11. 2020			3. emise EU SURE Transakce: 24. 11. 2020 Výplata: 01. 12. 2020	4. emise EU SURE Transakce: 26. 01. 2021 Výplata: 02. 02. 2021			5. emise EU SURE Emise: 09. 03. 2021 Výplata: 16. 03. 2021	6. emise EU SURE Emise: 23. 03. 2021 Výplata: 30. 03. 2021			7. emise EU SURE Emise: 18. 05. 2021 Výplata: 25. 05. 2021			Celková vyplacená částka	% z celkového požadavku	Prům. splatnost
		10 let	20 let	Celkem	5 let	30 let	Celkem	15 let	7 let	30 let	Celkem	15 let	5 let	25 let	Celkem	8 let	25,6 roku	Celkem			
Belgie	8,2							**2,0**	1,3	0,7	**2,0**		1,3	0,9	**2,2**	1,1	0,9	**2,0**	**8,2**	**100,0 %**	**14,7**
Bulharsko	0,5															0,3	0,2	**0,5**	**0,5**	**100,0 %**	**15,0**
Chorvatsko	1,0				0,3	0,2	**0,5**					**0,5**							**1,0**	**100,0 %**	**14,3**
Kypr	0,6				0,2	0,1	**0,3**		0,2	0,1	**0,2**					0,1	0,0	**0,1**	**0,6**	**100,0 %**	**14,7**
Česko	2,0											**1,0**	1,0		**1,0**				**2,0**	**100,0 %**	**10,1**
Estonsko	0,2															0,1	0,1	**0,2**	**0,2**	**100,0 %**	**15,0**
Řecko	5,3				1,0	1,0	**2,0**		0,7		**0,7**					1,6	0,9	**2,5**	**5,3**	**100,0 %**	**14,5**
Maďarsko	0,7							**0,2**	0,2	0,1	**0,3**								**0,5**	**77,4 %**	**14,7**
Irsko	2,5												1,3	1,2	**2,5**				**2,5**	**100,0 %**	**14,7**
Itálie	27,4	5,5	4,5	**10,0**	3,1	3,4	**6,5**		4,5		**4,5**	**3,9**	0,7	1,2	**1,9**		0,8	**0,8**	**27,4**	**100,0 %**	**14,8**
Lotyšsko	0,3				0,1	0,0	**0,1**		0,0	0,0	**0,1**					0,1	0,0	**0,1**	**0,3**	**100,0 %**	**14,6**
Litva	1,0				0,2	0,1	**0,3**					**0,3**				0,2	0,2	**0,4**	**1,0**	**100,0 %**	**14,7**
Malta	0,4				0,1	0,0	**0,1**					**0,1**				0,1	0,1	**0,2**	**0,4**	**100,0 %**	**14,6**
Polsko	11,2	1,0	0,0	**1,0**					2,6	1,7	**4,3**		1,4		**1,4**	1,1	0,5	**1,6**	**8,2**	**73,3 %**	**13,0**
Portugalsko	5,9							**3,0**								1,5	0,9	**2,4**	**5,4**	**91,2 %**	**14,6**
Rumunsko	4,1							**3,0**											**3,0**	**73,2 %**	**14,6**
Slovensko	0,6							**0,3**				**0,3**							**0,6**	**100,0 %**	**14,9**
Slovinsko	1,1				0,2	0,0	**0,2**		0,5	0,4	**0,9**								**1,1**	**100,0 %**	**14,8**

Španělsko	21,3	3,5	2,5	**6,0**	2,9	1,2	**4,0**			1,0	**1,0**	**2,9**	2,4	1,7	**4,1**	1,9	1,4	**3,4**	**21,3**	**100,0 %**	**14,7**
Celkem	**94,4**	10,0	7,0	**17,0**	8,0	6,0	**14,0**	**8,5**	10,0	4,0	**14,0**	**9,0**	8,0	5,0	**13,0**	8,1	6,0	**14,1**	**89,6**	**94,9 %**	**14,5**